

Richard Král et alii. Zbytečně zatěžující transpozice – neodůvodněný gold-plating směrníc EU v České republice.

Praha: Právnická fakulta Univerzity Karlovy, 2014, 99 s.

Právnická fakulta UK přišla na přelomu roku na knižní trh s publikací o zbytečně zatěžující transpozici směrníc EU, tzv. *gold-platingu*, autorského kolektivu pod vedením docenta její katedry evropského práva Richarda Krále. Richard Král, v odborných kruzích proslulý sice útlými, leč svým obsahem zásadními studii z evropského práva, si tentokrát do autorského kolektivu přizval jak zkušeného a renomovaného Harald Christiana Scheue, tak mladé, začínající a talentované autory Miloše Kuldu, Petra Mádra, Moniku Matysovou, Petra Navrátila a Anetu Vondráčkovou.

Publikace má podle autorů samotných dvě těžiště. Prvním je analýza neodůvodněného *gold-platingu* v českém transpozičním prostředí, paradoxně ve státě, který je zhusta žalován před Soudním dvorem EU pro nedostatky transpozice v jiných oblastech. Uvádějí se tu některé konkrétní české příklady zbytečně zatěžující transpozice směrníc. Druhým, a dle recenzenta míněním velmi přínosným těžištěm, je zkoumání neodůvodněného *gold platingu* v britském, rakouském, německém a italském transpozičním kontextu. Recenzent oceňuje vhodnost výběru členských zemí EU, který postihuje jak německo-rakouskou právní rodinu, tak právní rodinu románskou a konečně i prostředí britského práva. Bylo by bývalo zajímavé uvést i některé příklady z francouzského práva.

Příklady zbytečného transpozičního aktivismu jsou v českém právním prostředí dobře známy. V době vzniku recenzovaného díla „hýbal“ českou veřejností příklad transpozice směrnice ES o energetické náročnosti budov. Konkrétně realizace práva uživatelů bytových jednotek regulovat svou vlastní spotřebu tepla a teplé vody, pokud jsou taková opatření efektivní z hlediska nákladů. Členské státy proto musejí uložit majitelům nájemních domů s centrálním nebo dálkovým vytápěním vybavit bytové jednotky příslušnými měřiči. Provedení by mělo být samozřejmě ponecháno na členských státech, což by každému členskému státu umožnilo zvolit režim, který bude nejlépe odpovídat jeho konkrétní situaci. Směrnice se omezuje na minimální požadavky pro dosažení těchto cílů a nepřesahuje to, co je pro tento účel nezbytné. Přitom umožňuje, aby národní právní úprava ukládala takovou povinnost, pokud je to technicky, funkčně a ekonomicky proveditelné. Česká transpoziční norma, zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií v platném znění, je v tomto ohledu přísnější, protože výjimku, kterou připouští unijní norma, omezuje na budovy, které jsou kulturní památkou, anebo nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, pokud by s ohledem na zájmy státní památkové péče splnění některých požadavků na energetickou náročnost těchto budov výrazně změnilo jejich charakter nebo vzhled s tím, že tuto skutečnost stavebník, vlastník budovy nebo společenství vlastníků jednotek doloží závazným stanoviskem orgánu státní památkové péče. Uvedení i jiné příklady *gold-platingu* autoři analyzují v té části díla, která je věnována českému právu. V pasážích o *gold-platingu* v jiných zemích EU neopomenuli autoři k teoretickému výkladu o situaci v příslušném státě uvést bohatý výčet konkrétních příkladů.

Recenzované dílo, jakkoliv bylo zamýšleno jako práce teoretická, má značný praktický dopad. Mimochodem, někteří členové autorského kolektivu pracují právě v praxi evropského práva. Systematičnost celého díla vyúsťuje v závěry, které dávají konkrétní teoretické, ale hlavně praktické podněty, jak jevům neodůvodněného *gold-platingu* v českém legislativním procesu čelit. Za nejdůležitější nástroj prevence *gold-platingu* je podle názoru autorů zlepšení metodické práce v legislativním procesu. Konkrétně v oblasti transpozice směrníc. Metodické pokyny by měly být nastaveny tak, aby co nejvíce zamezovaly nejen případům

neurokonformní transpozice, ale i případům zbytečně zatěžující transpozice. Bylo by záhodno, aby metodické pokyny výslovně zakotvily, že platí princip „minimalistické transpozice“, s čímž recenzent vyslovuje bezvýhradný souhlas. Kniha je ze všech shora uvedených důvodů vysoce aktuální a zajímavá, proto ji recenzent vřele doporučuje k podrobnému prostudování.

Recenze vznikla v rámci programu rozvoje vědních oblastí na Univerzitě Karlově PRVOUK 06 „Veřejné právo v kontextu europeizace a globalizace“.

prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc.
Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Starý Marek. Přední klenot zemský. Větší zemský soud království českého v době rudolfínské. Praha: Auditorium, 2014, 412 s.

Právnohistorický výskum dôb minulých sa v predmetnej práci rozvinul o poznávanie funkcionality a personálneho zloženia jedného z vrchných krajiných súdov Českého kráľovstva – väčšieho zemského súdu. Jeho poznanie je v českej historiografii a obzvlášť tej právnohistorickej pertraktovanej dlhodobo, spomeňme len nestorov českej právnej historiografie, akými boli a sú profesori R. Rauscher, J. Kapras či K. Malý, všetci traja sa viac či menej tejto téme venovali.

V prípade M. Starého ide o mladého autora, ktorého historickoprávna profilácia k dejinám novovekých českých dejín je už dostatočne známa aj širšej vedeckej obci. Jeho dielam nemožno uprieť očividnú snahu o pochopenie konkrétneho problému zo širšej perspektívy, nielen právnohistorickej, ku ktorej má tu najlepšiu predispozíciu a porozumenie z titulu dosiahnutého právnického vzdelania. Jeho záujem o pôvodné právne pramene a normatívne texty mu iste slúži ku cti, hoci vieme, že v česko-moravskom prostredí, kde pôsobil český jazykový uzus, na rozdiel od susedného Uhorska s dominanciou úradnej latinčiny, značne štylisticky barbarizovanej či barokizovanej, málokedy syntakticky a štýlotvornej čistej a oficiálne nenostifikovanej, výskum možno z toho dôvodu ľahšie napredoval a dodnes napreduje. K jeho pozitívam možno ešte pripojiť pozitívne hodnotenie autorovho osobitne kultivovaného, až umeleckého štýlu, ktorý mu slúži ku cti práve preto, že vo vedeckých dielach súčasnosti už nie je taký populárny, respektíve ho súčasníci nevedia dosiahnuť pre obmedzenosť vlastnou vedeckou disciplínou, jej metodológiou aj terminológiou. Historická veda je však tzv. „všeobšajnou“ vedou a teda aj štýlovo i terminologicky značne (a častokrát aj metodologicky) amorfnou, však autora snaha byť nielen vedecky presný a exaktný sa snúbi s jeho širšou spoločenskou inteligenciou, prehľadom a rozhľadom, čím vytvára nenapodobiteľný a *de facto* aj ľahko spoznatelný rukopis, aspoň pokiaľ ide o česko-slovenských právnych historikov a treba ešte s patetickým povzdychom dodať, že málo je už takých z nás.

Téma vyššieho súdництва a dejín súdnej moci je aj v zahraničí, aj v domácich Čechách už notoricky známa, mnohokrát spracovaná rôznymi prístupmi a v rôznych historických etapách od čias F. Palackého, napriek tomu však autor jasne v úvode poukázal na jej nevyčerpanosť, a hľadajúc prienik v jeho profilácii versus nespracovanej problematike sa v práci zameril na nasledujúce okruhy problémov:

- 1) genézu vzniku a pôsobenia väčšieho zemského súdu;
- 2) negatívne vymedzenie jeho pôsobnosti prostredníctvom reminiscencií na pôsobenie ďalších ústredných krajiných súdov a iných inštitúcií so súdnymi kompetenciami;
- 3) personálnu kreáciu v systéme jednotlivých najvyšších krajiných úradníkov a hodnostárov;